

søndagsavisen

Profil af en fartsynder

Jørn Halberg Beckmann mener blandt andet, at fartsynderen tager loven i egen hånd, fordi den kontrol er 'bestemt' af andre. De vil hellere lave deres egne love, idet de jo 'kører efter omstændighederne'. Polfoto

Af Jakob Willadsen

[Skriv en mail](#)

Mand eller kvinde. Alder: 18-88 år. Varierende erhverv og uddannelse? Den typiske fartsynder er en uhyre variabel størrelse. Det er både det normalt hæderlige menneske, som i et øjeblik ubetænksomhed lader sig friste til at tage loven i egen hånd og overskrider fartgrænserne, til psykopaten, der uden hensyn til andre mennesker drøner igennem byområder med 100 km/t.

Sådan ser synderen ud, når chefpsykolog, professor, dr.med Jørn Halberg Beckmann fra Odense Universitetshospital tegner en profil af en fartsynder.

Et væsentligt spørgsmål er imidlertid, hvorfor almindelige, pæne og generelt lovlydige borgere overskrider hastighedsgrænser så hyppigt, som tilfældet er:

»Der er tre væsentlige grunde. For det første, fordi respekten over for hastighedsgrænserne er overordentlig beskedne hos de fleste almindelige borgere. De føler sig ikke kriminelle, fordi de kører lidt for hurtigt. For de ved jo, at de både kan læse skilte, skifte spor og undgå at påkøre andre biler, samtidig med at de lytter til en cd og planlægger den kommende weekend.«

»Måske ved de endda, at Rådet for Større Færdselssikkerhed har beregnet, at der årligt kan spares omkring 100 menneskeliv, hvis de generelle hastighedsgrænser blev overholdt,« siger Jørn Halberg Beckmann, der mest er kendt i medierne for sine psykologiske profiler af

forbrydere og drabsmænd.

Jørn Halberg Beckmann mener, at fartsnyderen tager loven i egen hånd, fordi den kontrol er 'bestemt' af andre. De vil hellere lave deres egne love, idet de jo 'kører efter omstændighederne'.

»Man er jo trods alt på hjemmebane og sidder i sin egen lille blikæske, og så skal Trafikministeriet da ikke bestemme, at jeg skal køre 80 km/t, når jeg stille og roligt kan køre 95 på denne solbeskinnede vej. Det er i orden at være bare lidt småkriminelt og overskride med 15 pct., 'men jeg accepterer absolut ikke den tåbelige fartsnyder, som overhaler mig, når jeg selv kører ulovligt', tænker han.«

For det andet oplever bilisterne ingen større risiko ved at køre for hurtigt, påpeger Jørn Halberg Beckmann.

»De siger til sig selv, at nu har de kørt så og så mange kilometer uden at være indblandet i en alvorlig trafikulykke, så risikoen er nok minimal. Det afstiver samvittigheden, så man ikke engang får dårlig samvittighed. Og så er det i og for sig uden betydning, at der sidste år blev dræbt 432, mens 8412 blev kvæstet i trafikken.«

»For det tredje tror mange bilister fejlagtigt, at de kan 'forlænge' deres liv gennem fartoverskridelser ved at forkorte den tid, de bruger i deres bil. De siger: 'Der er overhovedet ingen fare ved det her, og jeg vinder 14 sekunder, hvis jeg kører bare lidt hurtigere',« tilføjer Jørn Halberg Beckmann

Amerikanske undersøgelse viser i øvrigt, at lavt selvværd øger risikoen for færdselsulykker med omkring 50 procent, mens stress - det være sig arbejdsmæssigt, økonomisk og ægteskabeligt - øger risikoen for alvorlige færdselsulykker med 60 procent.

»Dette fortæller, at fartoverskridelser ikke blot er afhængig af køn og alder, men i høj grad også af den pågældende bilist personlighed og livssituation,« afslutter Jørn Halberg Beckmann.

Rådet for Større Færdselssikkerhed kører også i år en hastighedskampagne i samarbejde med De lokale Trafiksikkerhedsudvalg. 'Fart gør ondt værre' starter i den kommende uge og fortsætter i ugerne 40 og 41.

Det er de fleste af os, der bliver fristet til at træde hårdere på speederen end politiet tillader